

► Χρηματοδοτικό κενό, υπέρογκο clawback

Η αγορά του φαρμάκου λειτουργεί με όρους μη βιώσιμους

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΣΦΕΕ Ο. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΚΙΑΓΡΑΦΕΙ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ ΛΥΣΕΙΣ

■ ΑΠΟ ΤΗ ΒΙΚΥ ΚΟΥΡΙΛΙΠΗΝ vicky.kourilipini@capital.gr

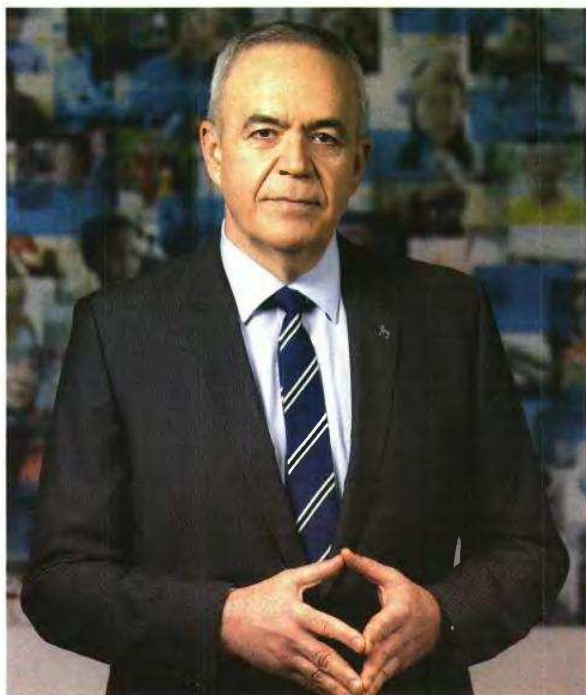
Η φαρμακευτική δαπάνη στην Ελλάδα αυξάνεται με ρυθμούς που δεν συμβαδίζουν με τη δημόσια χρηματοδότηση, μεταφέροντας το βάρος σχεδόν αποκλειστικά στις φαρμακευτικές εταιρείες. Σε μια περίοδο που η Ευρώπη χάνει έδαφος στην παγκόσμια φαρμακευτική καινοτομία, ο πρόεδρος του Συνδέσμου Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδος, κ. Ολύμπιος Παπαδημητρίου, περιγράφει το αδιέξοδο του σημερινού μοντέλου, αναλύει τις συνέπειες των υπέρογκων επιστροφών για ασθενείς και επενδύσεις και καταθέτει συγκεκριμένες προτάσεις για ένα πιο βιώσιμο και προβλέψιμο πλαίσιο πολιτικής.

■ **Πώς αξιολογείτε τη σημερινή κατάσταση της φαρμακευτικής αγοράς στην Ελλάδα; Η αγορά παραμένει σε συνθήκες πίεσης;**

Η φαρμακευτική αγορά στην Ελλάδα βρίσκεται όλα τα τελευταία χρόνια υπό πίεση, δεδομένου ότι η δημόσια χρηματοδότηση αυξάνεται με ιδιαιτέρως βραδύ ρυθμό τη στιγμή που η συνολική φαρμακευτική δαπάνη αυξάνεται με διψήφια ποσοστά. Πιο συγκεκριμένα, η δημόσια χρηματοδότηση με το 2019 και 2024 αυξήθηκε με μέσο ετήσιο ρυθμό 3,65%, όταν η συνολική φαρμακευτική δαπάνη αυξήθηκε με μέσο ετήσιο ρυθμό 10,9%. Η προφανής συνέπεια αυτής της ασύμμετρης προσέγγισης από την πλευρά της Πολιτείας ήταν να αυξηθούν οι υποχρεωτικές επιστροφές με μέσο ετήσιο ρυθμό 20% για όλα αυτά τα χρόνια.

Σε επίπεδο συνολικής δημόσιας χρηματοδότησης (εξωνοσοκομειακής και νοσοκομειακής) κατά κεφαλήν, για το 2023, η Ελλάδα υπολείπεται σημαντικά από τις χώρες της Νότιας Ευρώπης: Γαλλία 555 ευρώ κατά κεφαλήν, Ισπανία 417 ευρώ κατά κεφαλήν, Ιταλία 372 ευρώ κατά κεφαλήν, Πορτογαλία 338 ευρώ κατά κεφαλήν, Ελλάδα 271 ευρώ κατά κεφαλήν.

Η Πολιτεία εναποθέτει κατ' αποκλειστικότητα στις φαρμακευτικές εταιρείες την ευθύνη για την πορεία της φαρμακευ-

τικής δαπάνης και δεν διαθέτει τα απαραίτητα κονδύλια για να καλύψει όσα επιλέγει να αποζημιώσει. Αν το σκεφτεί κανείς, ο μόνος χώρος κρατικών προμηθειών όπου το κράτος βάζει ένα όριο σε αυτά που πρόκειται να πληρώσει, αλλά δεν βάζει κανένα όριο σε αυτά που θέλει να αγοράσει με τα χρήματα αυτά, είναι ο χώρος της υγείας, και ιδιαίτερα ο χώρος του φαρμάκου, που είναι ο πρωταθλήτης των υποχρεωτικών επιστροφών.

Η υποχρηματοδότηση της δημόσιας φαρμακευτικής δαπάνης, οι υπέρογκες επιστροφές, καθώς και οι διαχρονικές στρεβλώσεις και η έλλειψη προβλεψιμότητας θέτουν σε κίνδυνο την επιβίωση των φαρμακευτικών εταιρειών ή, καλύτερα, την επιβίωση πολλών σημαντικών φαρμάκων και τελικά την πρόσβαση των Ελλήνων ασθενών στην καινοτομία.

■ **Οι επιστροφές αποτελούν ένα από τα μεγαλύτερα ζητήματα για τον κλάδο. Ποια είναι σήμερα η επιβάρυνση για τις εταιρείες και ποιος είναι οι**

συνέπειες για τους ασθενείς;

Τα τελευταία τέσσερα χρόνια, συμπεριλαμβανομένου του 2025, οι φαρμακευτικές εταιρείες συμβάλλουν στη συνολική δαπάνη για το φάρμακο με περισσότερα χρήματα από το κράτος. Με βάση εκτιμήσεις του ΣΦΕΕ, για το 2024 οι επιστροφές θα ανέλθουν σε 4,6 δισ. ευρώ, ποσοστό 54% επί του συνόλου της φαρμακευτικής δαπάνης. Και μάλιστα το μεγαλύτερο πρόβλημα εντοπίζεται στα νοσοκομεία, στους χώρους δηλαδή όπου η κατανώλου φαρμάκου ελέγχεται 100% από το κράτος. Παρ' όλα αυτά, και σε αυτό το κανάλι τροφοδοσίας η ευθύνη μετακυλιέται πλήρως στις φαρμακευτικές εταιρείες. Πώς άλλωστε μπορεί να εξηγήσει κανείς την ικανοποίηση της Πολιτείας όταν απαιτείται πως μειώσε τις επιστροφές από 79% για το 2023 σε 75% για το 2024; Για εμάς, τους εκπαιδευμένους των φαρμακευτικών εταιρειών, οι υποχρεωτικές επιστροφές είναι μια πραγματικότητα που θα μας συνοδεύει και στο μέλλον, αλλά ο στόχος είναι να μειωθούν στο επίπεδο

Με βάση εκτιμήσεις του ΣΦΕΕ, για το 2024, οι επιστροφές θα ανέλθουν σε 4,6 δισ. ευρώ, ποσοστό 54% επί του συνόλου της φαρμακευτικής δαπάνης.

του 2020, όταν ήταν στο 40% της δαπάνης.

Βλέπουμε πλέον πως οι υπερβολικές επιστροφές έχουν επίπτωση στην πρόσβαση των ασθενών σε νέες θεραπείες. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τη μελέτη της IQVIA (2025), μόνο 1 στα 5 καινοτόμα φάρμακα που θα μπορούσαν να έρθουν στην Ελλάδα είναι σήμερα διαθέσιμα (36 από τα 178 που εγκρίθηκαν από τον EMA την περίοδο 2021-2024). Τα ευρήματα αυτά επιβεβαιώνονται και από τη μελέτη «EFPIA/IQVIA Patients W.A.I.T.» (2024), που δείχνει ότι μόλις 44 από τα 173 νέα φάρμακα της περιόδου 2020-2023 είναι πλήρως διαθέσιμα στη χώρα μας.

■ **Πώς επηρεάζουν οι υπέρογκες επιστροφές την ικανότητα των εταιρειών να επενδύσουν σε νέες θεραπείες, κλινικές μελέτες και παραγωγικές υποδομές στην Ελλάδα;**

Οι υπέρογκες επιστροφές δημιουργούν ένα εχθρικό περιβάλλον, κυρίως για τα νέα φάρμακα. Είναι πολύ σημαντικό που οι ελληνικές φαρμα-

κευτικές εταιρείες επενδύουν στη χώρα μας, αλλά και αυτές στηρίζονται σε μεγάλο βαθμό σε εξαγωγές και όλα στο τοπικό περιβάλλον, ενώ η εμπειρία μας έχει δείξει πως το σύστημα υγείας μας έχει σοβαρή εξάρτηση από το εισαγόμενο φάρμακο, ουσιαστικά δεν μπορεί να λειτουργήσει χωρίς αυτό. Δυστυχώς, φαρμακευτική καινοτομία δεν παράγεται στη χώρα μας. Συνεπώς, σε ένα διεθνές περιβάλλον όπου η Ευρώπη χάνει έδαφος έναντι των ΗΠΑ και της Κίνας στην καινοτομία, η διατήρηση των υψηλών επιστροφών (υπερφορολόγηση) δυσχεραίνει την προσέλκυση επενδύσεων σε νέες θεραπείες, κλινικές μελέτες και παραγωγή.

■ **Ποιες μεταρρυθμίσεις θεωρείτε ότι είναι άμεσα εφαρμόσιμες και ποιες απαιτούν μακροπρόθεσμο σχεδιασμό;**

Μακροπρόθεσμα, απαιτείται σταδιακός επαναπροσδιορισμός της δημόσιας επένδυσης στο φάρμακο, στο επίπεδο των χωρών της Νότιας Ευρώπης. Η επικαιροποιημένη μελέτη της Deloitte, που παρουσιάζουμε αυτές τις μέρες, καταδεικνύει χρηματοδοτικό κενό 1,5 δισ. ευρώ έως το 2028, εκ των οποίων 0,8 δισ. αφορούν πρόσθετη χρηματοδότηση και 0,7 δισ. μεταρρυθμίσεις για καλύτερο έλεγχο της δαπάνης.

Βραχυπρόθεσμα, πρέπει να βελτιστοποιηθεί η επένδυση στο σύστημα, καθώς σημειώνονται τεράστιες καθυστερήσεις σε σημαντικά διαρθρωτικά μέτρα που έχει ανακοινώσει η Πολιτεία από το 2024. Οι μεταρρυθμίσεις αφορούν τον έλεγχο της συνταγογράφησης μέσω ψηφιακών εργαλείων, τον έλεγχο της δαπάνης του ΙΦΕΤ, τον καλύτερο έλεγχο των ΑΜΚΑ, την εφαρμογή κλειδωμένων πρωτοκόλλων που συμβάλλουν στην ορθή συνταγογράφηση, τη διασύνδεση του φακέλου ασθενούς με το σύστημα συνταγογράφησης, καθώς και άλλες παρεμβάσεις.

Έχουμε καταθέσει συγκεκριμένη πρόταση για τη δημιουργία κινήτρων για τις κλινικές μελέτες. Πρόκειται για μια επένδυση που αποδίδει πολύ χαμηλά οφέλη και προσφέρει άμεσα όφελος στην Έλλλη και ασθενή.

FORBES BRAND VOICE | SANOFI ΕΛΛΑΔΑΣ

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ: ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Οι καινοτόμες θεραπείες βελτιώνουν τη ζωή μας, αποτελώντας επένδυση στην υγεία, την κοινωνία και την οικονομία

ANTHONY AOUAD, General Manager της Sanofi για Ελλάδα, Ουγγαρία και Ουκρανία, αναλύει πώς η φαρμακοβιομηχανία συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας και γιατί η καινοτομία πρέπει να αντιμετωπίζεται ως επένδυση, όχι ως κόστος.

Ποια είναι η συνολική συνεισφορά του κλάδου του φαρμάκου στην ελληνική οικονομία;

Η φαρμακοβιομηχανία έχει σημαντική θετική επίδραση στις ζωές των ασθενών και στο σύστημα υγείας, ενώ αποτελεί στρατηγικό κλάδο και μοχλό εθνικής οικονομικής ανάπτυξης, που μπορεί να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης ευρύτερα. Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία, η συνολική συνεισφορά του κλάδου στο ελληνικό ΑΕΠ εκτιμάται σε 6,9 δισεκατομμύρια ευρώ, δηλαδή 3,1% του ΑΕΠ, δημιουργώντας 119.000 θέσεις εργασίας υψηλής αξίας. Παράλληλα, ο κλάδος επενδύει στην κλινική έρευνα και εισάγει τεχνολογία, με την επίσημη δαπάνη για Έρευνα & Ανάπτυξη να φτάνει τα 161 εκατ. ευρώ.

Όσο πιο η δημόσια συζήτηση συχνά επικεντρώνεται στο κόστος. Αυτή η αντίληψη πρέπει να αλλάξει: η φαρμακευτική καινοτομία δεν είναι κόστος, είναι επένδυση σε ένα πιο υγιές και βιώσιμο μέλλον. Όταν μιλάμε για καινοτομία, μιλάμε για επένδυση με μετρήσιμη απόδοση: περισσότερα και καλύτερα χρόνια ζωής για τους ασθενείς, μειωμένο κόστος νοσηλείας, λιγότερες χαμένες εργάσιμες, αυξημένη παραγωγικότητα. Η διαφορά μεταξύ «δαπάνης» και «επένδυσης» είναι ο χρονικός ορίζοντας: η δαπάνη αφορά το σήμερα, η επένδυση το μακροπρόθεσμο όφελος.

Ποιες είναι οι μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα ο φαρμακευτικός κλάδος στην Ελλάδα;

Η μεγαλύτερη πρόκληση είναι η χαμηλή δημόσια χρηματοδότηση για υπηρεσίες υγείας και η χαμηλή κατά κεφαλήν δημόσια φαρμακευτική δαπάνη σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, σε συνδυασμό με τα υψηλά ποσοστά υποχρεωτικών επιστροφών που επιβαρύνουν τις φαρμακευτικές εταιρείες. Η συμβολή της φαρμακοβιομηχανίας μέσω των υποχρεωτικών επιστροφών ξεπερνά πλέον τη δημόσια χρηματοδότηση στην Ελλάδα, πλήττοντας τη βιω-

σιμότητα και καθυστερώντας την πρόσβαση των ασθενών στην καινοτομία.

Το αποτέλεσμα; Από τα 173 καινοτόμα φάρμακα που εγκρίθηκαν από τον EMA την περίοδο 2020-2023, μόλις 44 είναι πλήρως διαθέσιμα στην Ελλάδα (μελέτη EFPIA-IQVIA Patients W.A.I.T. Indicator 2024). Επιπλέον, το μέσο χρονικό διάστημα από την έγκριση του EMA έως την αποζημίωση αγγίζει τις 654 ημέρες, υπερβαίνοντας τον ευρωπαϊκό μέσο χρόνο διαθεσιμότητας των φαρμάκων κατά δύομισι μήνες.

Για να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις, απαιτούνται αποφασιστικές αλλαγές: αύξηση δημόσιας χρηματοδότησης για καινοτόμα φάρμακα, εξορθολογισμός επιστροφών, κίνητρα για κλινικές μελέτες και επιτάχυνση πρόσβασης σε νέες θεραπείες. Θετική εξέλιξη αποτελεί η ψηφιοποίηση της υγείας, που ήδη προχωρά.

Πώς μπορούν η ψηφιοποίηση και η Τεχνητή Νοημοσύνη να μετασχηματίσουν την υγεία;

Η ψηφιοποίηση, η αξιοποίηση δεδομένων και η Τεχνητή Νοημοσύνη (TN) αποτελούν καταλύτες για τον μετασχηματισμό της υγείας, προσφέροντας όφελι στους ασθενείς και στο σύστημα υγείας. Τα δεδομένα διευκολύνουν την παρακολούθηση της πορείας των ασθενών, την εξατομίκευση των υπηρεσιών υγείας και την τεκμηρίωση των θεραπευτικών εκβάσεων.

Στην Έρευνα & Ανάπτυξη η TN επιταχύνει την ανάπτυξη νέων θεραπειών και επιπλέον επιτρέπει πρόωπη, ακριβέστερη διάγνωση μέσω ανάλυσης μεγάλων δεδομένων. Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, η λανθασμέ-

Μέσο: ΚΕΦΑΛΑΙΟ_FORBES

Ημ. Έκδοσης: . . . 01/12/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 20/12/2025

Σελίδα: 209

100+ THE GREEK LIST

Anthony Aouad, General Manager της Sanofi Ελλάδας, Ουγγαρίας και Ουκρανίας.

νη διάγνωση κοστίζει το 17,5% της συνολικής δαπάνης για την υγεία – η TN μπορεί να μειώσει αυτό το κόστος.

Στη Sanofi, η TN είναι κεντρικό στοιχείο της στρατηγικής μας για Έρευνα & Ανάπτυξη, με στόχο να προσφέρουμε σε κάθε ασθενή την κατάλληλη θεραπεία, την κατάλληλη στιγμή. Δεν αποτελεί απλώς ένα εργαλείο, μεταμορφώνει τον τρόπο ανάπτυξης νέων θεραπειών: από την ταχύτερη και ακριβέστερη ανάλυση μεγάλων δεδομένων μέχρι την αξιοποίηση εικονικών πληθυσμών και ψηφιακών διδύμων για την επιτάχυνση των κλινικών μελετών.

Η Ελλάδα έχει ήδη κάνει «ψηφιακά» βήματα –όπως ο Ατομικός Ηλεκτρονικός Φάκελος Υγείας, τα μητρώα ασθενών και η ηλεκτρονική συνταγογράφηση– και, διαθέτοντας μία από τις υψηλότερες αναλογίες ιατρών ανά πληθυσμό στην Ευρώπη, μπορεί να πρωταγωνιστήσει στον ψηφιακό μετασχηματισμό της υγείας. Αρκεί να εξασφαλίσει σαφές θεσμικό πλαίσιο, περαιτέρω ανάπτυξη υποδομών και εκπαίδευση για σωστή αξιοποίηση δεδομένων και TN.

Ποιες ήταν οι σημαντικότερες εξελίξεις

Ο κλάδος του φαρμάκου είναι στρατηγικός μοχλός οικονομικής ανάπτυξης και η καινοτομία επένδυση σε περισσότερα και καλύτερα χρόνια ζωής

για τη Sanofi Ελλάδας φέτος και ποιο το όραμά σας για το μέλλον;

Ο τελευταίος χρόνος ήταν περίοδος σημανικών επιτευγμάτων. Θέτοντας στο επίκεντρο την Έρευνα & Ανάπτυξη, ενισχύσαμε την επένδυση στην κλινική έρευνα και στο τοπικό Τμήμα Κλινικών Μελετών στην Ελλάδα, που αποτελεί κέντρο συντονισμού των μελετών για την ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων. Η επένδυση αυτή προάγει την πρόσβαση των ασθενών στην καινοτομία και δημιουργεί ευκαιρίες για Έλληνες επιστήμονες.

Παράλληλα, αξιοποιήσαμε την παγκόσμια ηγετική μας θέση στην Ανοσολογία και εξοπλίσαμε τους ανθρώπους μας με προηγμένες τεχνολογίες και εργαλεία TN, πρωτοπο-

ρώντας συχνά με τοπικές σχετικές πρωτοβουλίες για την επιτάχυνση των θαυμάτων της επιστήμης.

Συμμετείχαμε ενεργά στον δημόσιο διάλογο για την αναβάθμιση πολιτικών υγείας στην Ελλάδα και την Ευρώπη, καθώς και για τη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου προς όφελος των ασθενών.

Μέσω των μοναδικών χαρακτηριστικών του ανθρώπινου δυναμικού μας και ακολουθώντας την παγκόσμια στρατηγική, όραμά μας είναι να συνεχίσουμε να αναζητούμε τα θαύματα της επιστήμης, για να βελτιώνουμε τις ζωές περισσότερων ανθρώπων. **P**

MAT-GR-2500556-V1.0-12.2025

Παρά τις πιέσεις από ολόκληρο τον επιχειρηματικό κόσμο και τους φορείς που τον εκπροσωπούν το ελληνικό Δημόσιο συνεχίζει να αποτελεί τον μεγάλο οφειλέτη με τα χρέη του να μετρούν εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ, προκαλώντας οικονομική ασφυξία στην αγορά.

Για τους εκπροσώπους της επιχειρηματικής κοινότητας οι σημαντικές καθυστερήσεις φέρνουν σε αδιέξοδο χιλιάδες επιχειρήσεις και μαζί προκαλούν αλυσιδωτές αντιδράσεις σε ένα επιχειρηματικό περιβάλλον που τα τελευταία χρόνια βρίσκεται σε κρίση. Σύμφωνα με τους ίδιους «το δεν πληρώνω του Δημοσίου» αναγκάζει τις επιχειρήσεις που περιμένουν πληρωμές από το κράτος να αδυνατούν να καλύψουν τις δικές τους υποχρεώσεις (μισθοί, ενοίκια, προμηθευτές), με τον κίνδυνο λουκέτων να είναι ορατός. Μάλιστα η κατάσταση αυτή δημιουργεί έναν φαύλο κύκλο που επιβραδύνει συνολικά την οικονομική ανάπτυξη καθώς η πρακτική αυτή του Δημοσίου δημιουργεί ένα «κενό» ρευστότητας, το οποίο επί της ουσίας «ρουφάει» τα χρήματα από την πραγματική οικονομία, εμποδίζοντας την ομαλή λειτουργία της.

Πρόσφατα το Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Αθηνών (ΒΕΑ) προειδοποίησε ότι οι ληξιπρόθεσμες οφειλές του Δημοσίου, που έχουν φτάσει ήδη τα 3,1 δισ. ευρώ, στερούν κρίσιμη ρευστότητα από τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και επεσήμανε ότι η αδυναμία του κράτους να εξοφλεί έγκαιρα τις υποχρεώσεις του στερεί πολύτιμα κεφάλαια κίνησης από χιλιάδες επαγγελματίες και βιοτέχνες, περιορίζει τις δυνατότητές τους να ανταποκριθούν σε επενδύσεις, φορολογικές υποχρεώσεις και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Για τους εκπροσώπους της αγοράς η επιτάχυνση των πληρωμών του Δημοσίου αποτελεί όχι μόνο δείγμα δημοσιονομικής συνέπειας, αλλά και βασική προϋπόθεση για την ενίσχυση της παραγωγικής δραστηριότητας. Υπογραμμίζουν επίσης ότι η ομαλή ροή πληρωμών προς τις επιχειρήσεις μπορεί να λειτουργήσει ως ισχυρός μοχλός ανάπτυξης, ενισχύοντας τη ρευστότητα, την εμπιστοσύνη και τη βιωσιμότητα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που στηρίζουν την ελληνική οικονομία. Ανάλογη είναι και η θέση που εκφράζει η Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών, Βιοτεχνών και Εμπόρων Ελλάδας (ΓΣΕΒΕΕ), σύμφωνα με την οποία την ίδια ώρα που το τραπεζικό σύστημα έχει κλειστές τις γραμμές χρηματοδότησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων οι οφειλές του Δημοσίου προς τις επιχειρήσεις ναρκοθετούν το μέλλον, καθώς

ΟΦΕΙΛΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Πάνω από 3 δισ. ευρώ είναι σε αναμονή

Το ελληνικό Δημόσιο συνεχίζει να αποτελεί τον μεγάλο οφειλέτη με τα χρέη του να προκαλούν οικονομική ασφυξία στην αγορά

ΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΣΚΟΥΦΟΥ

οι ίδιες καλούνται να είναι συνεπείς στις υποχρεώσεις τους και μάλιστα επιβαρύνονται σημαντικά όταν καθυστερούν να καλύψουν τις υποχρεώσεις τους, κάτι που δεν ισχύει για το Δημόσιο όταν εφαρμόζει το ίδιο και μάλιστα για μεγάλο διάστημα.

ΚΡΑΤΙΚΑ ΦΕΣΙΑ

Τα τελευταία στοιχεία δείχνουν ότι τα συνολικά κρατικά φέσια προς τον ιδιωτικό τομέα έφταναν περίπου στα 3,1 δισ. ευρώ τον Οκτώβριο, με πρωταγωνιστή τα νοσοκομεία, ενώ οι εκκρεμείς επιστροφές φόρων τον ίδιο μήνα ήταν στα 708 εκατ. ευρώ. Ειδικότερα οι ληξιπρόθεσμες οφειλές των νοσοκομείων διαμορφώθηκαν στα 1,725 δισ. ευρώ τον Οκτώβριο από 1,664 δισ. ευρώ τον περασμένο Σεπτέμβριο και 1,318 δισ. ευρώ στις αρχές του χρόνου. Τα χρέη των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης ανήλθαν σε 590 εκατ. ευρώ, έναντι 612 εκατ. ευρώ τον Σεπτέμβριο και από αυτά τα 248 εκατ. ευρώ προέχονται από τον ΕΟΠΥΥ που εξακολουθεί να πληρώνει με καθυστέρηση τους ιδιώτες παρόχους υγείας. Τα χρέη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ανήλθαν σε 239

εκατ. ευρώ, ελαφρώς μειωμένα συγκριτικά με τον περασμένο Σεπτέμβριο, μόλις κατά 1 εκατ. ευρώ, και μόλις 10 εκατ. σε σχέση με τον Ιανουάριο του 2025. Στα λοιπά νομικά πρόσωπα του Δημοσίου σημειώθηκε αύξηση των οφειλών τους στα 236 εκατ. ευρώ τον περασμένο Οκτώβριο, από 226 εκατ. ευρώ τον Σεπτέμβριο και 185 εκατ. ευρώ τον Ιανουάριο του 2025.

Παρά το γεγονός ότι η κυβέρνηση αναμένεται να δώσει στις αρχές του 2026 μια πλήρη εικόνα σχετικά με το ποιοι φορείς έχουν ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις (άνω των 90 ημερών), το ύψος των οφειλών αλλά και τους λόγους καθυστέρησης, αυτό δεν αρκεί, λένε οι εκπρόσω-

ποι της αγοράς. Και αυτό γιατί ο χρόνος για τις επιχειρήσεις που έχουν λαμβάνειν από το Δημόσιο τελειώνει και κινδυνεύουν ακόμα και να βρεθούν εκτός αγοράς, καθώς τα χρωστούμενα τους στερούν τη δυνατότητα να καλύψουν τις δικές τους υποχρεώσεις.

Όπως αναφέρει η τελευταία έκθεση του ΙΜΕ ΓΣΒΕΕ που δημοσιεύτηκε τον περασμένο Σεπτέμβριο, η έλλειψη ταμειακών διαθεσίμων δημιουργεί επισφαλείς συνθήκες για τη διατήρηση των σημερινών ενεργών θέσεων εργασίας, καθώς το 23,23% των επιχειρήσεων με 1 έως 10 εργαζομένους δεν έχουν ταμειακά διαθέσιμα όπως και το 17,76% όσων απασχολούν περισσότερους εργαζομένους. Αντίστοιχα, το 22,5% των επιχειρήσεων με 1 έως 10 εργαζομένους και το 21,49% των επιχειρήσεων με περισσότερους από 11 εργαζομένους διαθέτουν ταμειακά αποθέματα που επαρκούν το πολύ για έναν μήνα. Η έλλειψη ταμειακών διαθεσίμων διαπερνά οριζόντια το σύνολο των οικονομικών δραστηριοτήτων, ενώ με μηδενικά ταμειακά διαθέσιμα εμφανίζεται το 35,4% των εμπορικών επιχειρήσεων, το 24,7% των επιχειρήσεων στον τομέα των υπηρεσιών και το 23,8% των επιχειρήσεων στον τομέα της μεταποίησης.

Σύμφωνα με τον σχεδιασμό της κυβέρνησης πάντως τη νέα χρονιά οι φορείς που θα αποδεικνύονται ανενεργείς στις πληρωμές τους θα τίθενται υπό αυξημένη εποπτεία, ενώ τα σχετικά στοιχεία τους θα δημοσιοποιούνται σε τακτική βάση, δημιουργώντας ουσιαστικά μια «μαύρη λίστα» των μεγάλων οφειλετών του Δημοσίου.

Η κατάσταση δημιουργεί έναν φαύλο κύκλο που επιβραδύνει την οικονομική ανάπτυξη καθώς η πρακτική αυτή του Δημοσίου δημιουργεί ένα «κενό» ρευστότητας